

110582

Kopi

Ragnar S. Grude
Løveveien 48 - Oslo 6
Tlf. 27 3182

Oslo, den 23. 10. 80

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 20

Aftenpostens redaksjon,

Oslo.

Var Koht klar over at krigen måtte komme?

Etter avtale, over telefonen, sendes vedlagte til prøvelse.

Skal jeg tro det Koht sier i et lydbandopptak med meg som intervjuer, så er det sandelig "mye ute og går" som er helt meningsløst. Det snakkes hele tiden om "virkningen", - handlingsmønster-, men svært lite om årsaken til dette. Når harde dommer felles, trekker man gjerne fram de formildende omstendigheter også. Inntil vi vet alt, blir det mye skittkastning på en død, forsvarsløs mann. Gravlagte skal også ha et vern mot "gribbene".

R. S. GRUDE (sign)

Var Koht klar over at krigen måtte komme?

Hr. redaktør.
Det er ikke lykkes meg å lese Håkon Lies bok om «Loftsrydning» ennå, men jeg hørte hans uttalelser i intervjuet i TV. Såvidt jeg kunne forstå, hevder han at Halvdan Koht i lang tid før krigen kom i 1939, var klar over at den ville komme, og reiste Europa rundt for å forsøke å stoppe den. Sogar hos Roosevelt var han.

Hvis det er tilfellet, er hans virke som utenriksminister helt uforståelig. Som innehaver av dette embede hadde det lenge vært hans plikt å holde Regjeringen ellers underrettet, videre Stortinget, samt ikke minst Forsvarets ledelse. Men iallfall, de sist nevnte myndigheter hørte intet fra ham før den 9. april 1940 om morgenen. Har da Koht gått svanger med sin krigsviten tre, kvart år uten å holde Forsvaret underrettet?

Håkon Lie kalte Koht for en høvding. Han roste hans nitide arbeid i departementet, hans håndskrevne notater og andre konsepter i departementets arkiv. Vel, Koht var sikkert en forsker og forfatter i stort format, men utenriksminister var han ikke.

Hvis det var så, som Lie sier, at Koht var klar over at krigen skulle komme, så er det meget forklarlig at han, natten til 9. april 1940, kunne si «Nei», da Brauer kom. Det må ha vært dobbelt tungt å si: «Nei», til noe han hadde sett nærme seg, men ikke holdt regjering, storting og forsvarsledelse underrettet om.

Hemmeligheten med Koht var vel at han med sin suverene intelligens, sine veldige kunn-

skaper, sin forfattere evne og myreflid hadde vanskelig for å få kontakt med andre. Det viste seg jo også at da Regjeringen var kommet til London, ble denne manglende evne til kontakt så innlysende at han ble avvist av Trygve Lie, som ikke hadde vanskelighet med noen kontakt-evne.
Halvor Diesen, Halden.

4
10. 80